

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 24 października 2013 r.

PS-Pi.431.9.2013.1

Pani

Maria Bratkowska

Burmistrz Wyrzyska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 13 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Wyrzysk, w dniach od 24 września do 2 października 2013 r. została przeprowadzona w Urzędzie Miejskim w Wyrzysku kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Wyrzysk na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne

Czynności kontrolne przeprowadziła, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.439.2013.1 z 18 września 2013 r., Iwona Palicka, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-Pi.431.9.2013.1 z 18 września 2013 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, prawidłowości wykorzystania

otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanymi środkami, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych trzech nieprawidłowości i dwóch uchybień, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze określonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

16 stycznia 2012 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Wyrzysk, reprezentowaną przez Marię Bratkowską – Burmistrza Wyrzyska, w sprawie realizacji w 2012 r. programu wieloletniego pod nazwą „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”. Do ww. Porozumienia zawarto trzy aneksy. Kwota dotacji celowej dla Gminy Wyrzysk na realizację Programu w 2012 r. wyniosła 94 600,00 zł. W ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwot przeznaczonych na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowóz posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Gminy Wyrzysk.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Stwierdzono, że Gmina Wyrzysk w 2012 r. nie skorzystała z możliwości zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały podwyższającej kryterium dochodowe przy przyznawaniu tej pomocy oraz uchwały w zakresie udzielania odpłatnej pomocy w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Wyrzysk był Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku, zwany dalej „MGOPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że w 2012 r. w Gminie Wyrzysk udzielano pomocy w dwóch formach:

- w formie posiłku,
- w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, w postaci pieniężnej lub zleceń do sklepów o wydanie podstawowych artykułów spożywczych.

Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w Gminie Wyrzysk wyniósł 31,76%, co sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Stwierdzono jednak, że we wszystkich skontrolowanych decyzjach przyznających pomoc w formie posiłku w podstawie prawnej przywoływano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.) bez wskazania pełnej jego nazwy tj. w *sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* oraz poszczególnych jednostek redakcyjnych.

Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*, w myśl którego decyzje doręcza się stronom na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Stwierdzono, że w 20 przypadkach na 35 zbadanych udzielenie posiłków nastąpiło przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Ustalono, że pomocy w formie posiłku udzielano ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

W 2012 r. na terenie Gminy Wyrzysk Program realizowany był przez dziewięć placówek korzystających z siedmiu punktów żywieniowych znajdujących się w sześciu szkołach i jednym przedszkolu. W dwóch szkołach i przedszkolu posiłki (w formie pełnych obiadów) przygotowywane i wydawane były przez zatrudnionych pracowników. Uczniowie dwóch szkół korzystali z posiłków (obiadów) przygotowywanych przez pracowników szkół posiadających własne stołówki. Natomiast dzieciom uczęszczającym do pozostałych czterech szkół wydawano kanapki przygotowywane przez zatrudnionych pracowników lub zakupione w sklepie.

W trakcie czynności kontrolnych, 27 września 2013 r., dokonano oględzin w Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Wyrzysku mieszczącej się przy ul. Parkowej 8, w celu ustalenia warunków, w jakich uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu.

W trakcie oględzin Dyrektor Szkoły Podstawowej w Wyrzysku przedłożył kontrolującej „Protokół kontroli sanitarnej” nr ON.HŻ-466/4-371/12, sporządzony 16 marca 2012 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Analiza „Arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego”, tj. Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Wyrzysku, wykazała, że jest on zgodny z wymaganiami.

W okresie objętym kontrolą Szkoła Podstawowa w Wyrzysku uczestniczyła w trzech programach mających na celu popularyzację zdrowego stylu żywienia:

- „Owoce w szkole”,
- „Dopłata do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych”,
- „Śniadanie daje moc”.

Ponadto Szkoła Podstawowa w Wyrzysku realizowała również wewnętrzne programy profilaktyczne:

- „Zdrowo jem, więcej jem”,
- „Drugie śniadanie, wartości odżywcze, witaminy”.

Założenia ww. programów są zgodne z celem Programu *„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2012 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu. Jednakże z wyjaśnień Kierownika MGOPS wynika cyt. „W 2012 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku dokonywał okresowej kontroli wydawanych posiłków oraz przeprowadzał rozmowy z dziećmi objętymi Programem ich rodzicami na temat, jakości wydawanych posiłków.

Ponadto w każdej placówce realizującej Program na terenie gminy przeprowadzono dwukrotnie kontrolę w stołówkach i punktach przygotowywania i wydawania posiłków – nie stwierdzono uchybień”.

Na mocy art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Ustalono, że Gmina Wyrzysk w 2012 r. udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a *ustawy* nie przekroczyła 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Wyrzysk w poszczególnych miesiącach 2012 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wykazała, że pomoc w tych formach przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe.

Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie pieniężne na zakup posiłku, zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Stwierdzono, że w 1 przypadku na 24 zbadane pomocy w formie zasiłku celowego w postaci zlecenia do sklepu o wydanie podstawowych artykułów spożywczych udzielono przed podjęciem stosownej decyzji administracyjnej.

Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osoby upoważnione, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach wśród

powołanych podstaw prawnych przywoływano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.) bez wskazania pełnej jego nazwy tj. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz jego poszczególnych jednostek redakcyjnych.

Zgodnie z § 6 ww. rozporządzenia pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności jest przyznawana w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Kontrola potwierdziła, że w zbadanych przypadkach istniały przesłanki uzasadniające przyznanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, jednakże stwierdzono, że nie zostały one konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych.

Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawano i wypłacano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Wysokość przyznanych przez MGOPS w 2012 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 10,00 zł do 465,00 zł miesięcznie. We wszystkich przypadkach przyznawania świadczeń, o których mowa powyżej, ich wysokość ustalano indywidualnie.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Stwierdzono, że w 2012 r. w okresie letniej przerwy w nauce Gmina Wyrzysk nie realizowała Programu, z uwagi na fakt, iż w tym czasie placówki oświatowe prowadzące dożywianie były nieczynne.

Kontrola ksiąg rachunkowych MGOPS wykazała, że w 2012 r. MGOPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w kwocie 63 067,00 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Ustalono, że w Urzędzie Miejskim w Wyrzysku oraz w MGOPS, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 16 stycznia 2012 r. oraz art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, prowadzono wyodrębnioną ewidencję w zakresie otrzymania i wydatkowania środków z dotacji.

Skontrolowane dowody księgowe posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie.

W 10 przypadkach na 20 zbadanych MGOPS ewidencjonował operacje gospodarcze związane z realizacją Programu na kontach księgowych: 410 *Inne świadczenia finansowane z budżetu* oraz 130 *Rachunek bieżący jednostki z pominięciem kont Zespołu 2 Rozrachunki i rozliczenia* co było niezgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.). Stosowanie uproszczeń w księgowaniu, szczególnie w przypadku kont zespołu 2, umożliwiały zapisy zawarte w załączniku nr 3 do Zarządzenia Kierownika MGOPS nr 1/2012 z 24 kwietnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyrzysku.

Potwierdzono natomiast, że ujęcie wydatków w ewidencji księgowej MGOPS zgodne było z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Gmina Wyrzysk na realizację Programu w 2012 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 94 600,00 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Zgodnie z Porozumieniem z 16 stycznia 2012 r., Gmina Wyrzysk zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2012 r. w wysokości nie mniejszej niż 40 % całkowitego kosztu realizacji zadania. Kontrola wykazała, że w Gminie Wyrzysk w 2012 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” wyniosły 157 667,00 zł, w tym:

- 94 600,00 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 63 067,00 zł – środki własne gminy, co stanowi **40 %** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że Gmina Wyrzysk terminowo złożyła rozliczenie dotacji udzielonej w 2012 r. na realizację Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”. Dane umieszczone w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową MGOPS.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2012 r. w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* nie prowadzono postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* Burmistrz Wyrzyska był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że informacje o realizacji Programu za poszczególne kwartały 2012 r. przekazywano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia, a informacje w nim zawarte zgodnie są ze stanem faktycznym.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Burmistrz Wyrzyska podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- za pośrednictwem MGOPS składał kwartalne sprawozdania z realizacji Programu,
- na spotkaniach, organizowanych z dyrektorami placówek szczegółowo omawiał realizację Programu,
- raz w roku Kierownik MGOPS składał przed Radą Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 21 przypadkach na 59 zbadanych udzielono pomocy w ramach Programu *„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* przed wydaniem decyzji administracyjnych.
2. W 2012 r. Gmina Wyrzysk nie realizowała Programu w okresie letniej przerwy w nauce.
3. Umożliwienie stosowania uproszczeń w księgowaniu, szczególnie w przypadku kont zespołu 2, poprzez zawarcie stosownych zapisów w załączniku nr 3 do Zarządzenia

Kierownika MGOPS nr 1/2012 z 24 kwietnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyrzysku.

Ad. 1

W 20 przypadkach na 35 zbadanych udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych. Dotyczyło to głównie sytuacji (15 przypadków), gdy rodziny opieszale dostarczały stosowne dokumenty niezbędne do wydania decyzji administracyjnych. Z uwagi na ryzyko, iż dzieci lub uczniowie nie otrzymają gorącego posiłku w ciągu dnia, udzielano im posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych. Natomiast 5 przypadków dotyczyło osób umieszczonych w Pilskim Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR MARKOT. Z wyjaśnień Kierownika MGOPS wynika, że cyt. „(...) osoby bezdomne nieregularnie korzystają z posiłków w MONAR MARKOT w związku z tym trudno określić miesięczną kwotę wyżywienia. Dokonuje się tego na podstawie otrzymanej faktury popartej listą obecności osoby bezdomnej za faktycznie udzielone świadczenia.”.

W 1 przypadku na 24 zbadane stwierdzono wystawienie, w ramach zasiłku celowego, zlecenia do sklepu o wydanie podstawowych artykułów spożywczych, przed podjęciem stosownej decyzji.

Ad. 2

W 2012 r. w okresie letniej przerwy w nauce Gmina Wyrzysk nie udzielała pomocy zarówno w formie posiłku jak i zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Jako uzasadnienie zaniechania realizacji Programu w okresie przerw w nauce wskazano, iż w tym czasie nie działają stołówki placówek oświatowych, a na terenie gminy nie ma innej bazy żywieniowej, która zapewniłaby możliwość ciągłości udzielania pomocy w tej formie. Ponadto Kierownik MGOPS wyjaśnił, iż sytuacja ta wynika również z faktu, że większość rodzin objętych Programem podejmuje prace dorywcze przy zbiorach owoców oraz cyt „(...) możliwości finansowe ośrodka są ograniczone i muszą zabezpieczyć potrzeby w kolejnym okresie”.

Na skutek opisanej nieprawidłowości wystąpiły długie przerwy w realizacji Programu, co nie sprzyjało długofalowemu działaniu w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia.

Ad. 3

W 10 przypadkach na 21 zbadanych (poz. 2, 3, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 16, 17 „Zestawienia skontrolowanych wydatków poniesionych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku ze środków z dotacji w związku z realizacją Programu w październiku 2012 r.”) MGOPS ewidencjonował operacje gospodarcze związane z realizacją Programu na kontach księgowych: 410 *Inne świadczenia finansowane z budżetu* oraz 130 *Rachunek bieżący jednostki* z pominięciem kont Zespołu 2 *Rozrachunki i rozliczenia*. Powyższe wynikało z zapisów zawartych w załączniku nr 3 do Zarządzenia Kierownika MGOPS nr 1/2012 z 24 kwietnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wyrzysku, które umożliwiały stosowanie uproszczeń w księgowaniu, szczególnie w przypadku kont Zespołu 2.

Z wyjaśnień złożonych przez Główną Księgową MGOPS wynika, że zapis umożliwiający stosowanie uproszczeń stosuje w stosunku do kontrahentów doraźnych oraz ośrodków szkolno-wychowawczych, które ulegają częstym zmianą. Ponadto wskazała, że cyt. „(..) Nie stosujemy praktyki zapłaty lub zaliczek na poczet przyszłych usług lub zakupów. (...) Wszelkie dokonywane zapłaty wobec pozostałych kontrahentów dokonywane są w całości. Uproszczenia w księgowaniu stosujemy tylko i wyłącznie wobec takich kontrahentów.”

Uznać należy, iż ewidencjonowanie operacji gospodarczych z pominięciem kont Zespołu 2, w związku z zapisem zawarty w obowiązującej w MGOPS polityce rachunkowości, był niezgodny z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w *sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono dwa uchybienia:

- 1) we wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie posiłku oraz zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności wśród powołanych podstaw prawnych wskazywano *rozporządzenie Rady Ministrów* z dnia 7 lutego 2006 r. (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.) bez wskazania pełnej jego nazwy tj. w *sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* oraz poszczególnych jednostek redakcyjnych. W konsekwencji ww. decyzje

- nie zawierają pełnych podstaw prawnych uzasadniających udzielanie, w ramach Programu, pomocy w formie posiłku i zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności;
- 2) we wszystkich zbadanych przypadkach w wywiadach środowiskowych nie zostały konkretnie sformułowane przesłanki uzasadniające udzielanie, w ramach Programu, pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności. Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że głównymi przesłankami udzielania pomocy w formie świadczeń pieniężnych były:
- Gmina Wyrzysk nie posiada odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania posiłków osobom dorosłym zamieszkałym na wsiach,
 - w kilku przypadkach pomocy udzielono osobom wymagającym specjalistycznej diety,
 - w kilku przypadkach pomoc w tej formie uzasadniona była sytuacją rodzinną (np. matka dzieci przebywała w domu i sama przygotowywała posiłki);

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz dołączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego załącznikach:

1. Oświadczenie z 25 września 2013 r. złożone przez Burmistrza Wyrzyska.
2. Lista sprawdzająca realizację programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.
3. Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.
4. Protokół oględzin z 27 września 2013 r.
5. Lista sprawdzająca finansową realizację programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.
6. Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Udzielanie świadczeń w postaci posiłku, z wyłączeniem pomocy określonej w art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, wyłącznie na podstawie obowiązujących decyzji administracyjnych przyznających przedmiotową pomoc.
2. Realizowanie Programu przez cały rok kalendarzowy zgodnie z jego podstawowym celem jakim jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia.

3. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w *sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*.
4. Wskazywanie wśród powołanych podstaw prawnych w decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie posiłku oraz zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności pełnej nazwy *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.) oraz jego poszczególnych jednostek redakcyjnych.
5. Wskazywanie w wywiadach środowiskowych, stanowiących podstawę wydania decyzji administracyjnych przyznających pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy ww. formie wynikających z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski